

JEDNOSTAJNIE (150) *av*

jednostajnie (145), **jednostajno** (5); *jednostajno Calep*; *jednostajnie* : *jednostajno FalZioł* (1 : 1), *BielŻyw* (6 : 1), *Mącz* (5 : 1), *SienLek* (1 : 1).

Wszystkie samogłoski jasne.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z tych samych przykładów) i XVIII w.

1. *Tak samo, jednakowo; niezmiennie, ustawicznie; simpliciter Mącz; aequabiliter, uniformiter, uniter, uno tenore Cn* (75) : *SeklKat Q; KromRozm II rv; KromRozm III A6v, E4v, G4, K2v, L4v* (8); *slachathni Marczin Nathsthawni. grzegorzewski. Ian Thomkowicz Grzegorzewskj yedno sthaynye zeznali ZapWar 1558 nr 2686, 1558 nr 2686; KrowObr B, C2, 148; bo rowny będzie dział y temu ktory był wśfedł ku bitwie/ y onemu ktory pozostał przy brzemiionách/ y iednoftáyne dzielić fie będą [et similiter dividit]. Leop 1.Reg 30/24; Euodyey profzę/ y Syntychi żądam/ áby iednoftáynie rozumieli w Pánie [idipsum sapere in Domino], Leop Philipp 4/2, 3.Reg 22/11, Sap 11/12; áby wżyřcy/ vbogi/ bogáty/ Krol/ poddány/ pod Práwem iednoftáyne żywiác/ Práwem łobie wżyřcy między łobą rowni byli. OrzRozm L3; BielKron 424; GrzegRóżn L4v; SarnUzn [G2]; BiałKat 6; WujJud 188 marg, 33, 196, Mm4; WujJudConf 36v; Y zořtáwił tám przed łkrzynią przymierza Iehowy Afáfá y brácią iego/ służyć przed łkrzynią záwždy dzień po dzień iednoftáyne [ut ministrarent in conspectu arcae iugiter per singulos dies et vices suas Vulg]. BudBib 1.Par 16/37; CzechRozm 42, 42v, 75v; StryjKron 95, 71; NiemObr 77, 100, 103, 110, 124, 127; KochFr 70; ReszList 186; Calep 243b; WujNT 452, 725, 854; DOłtoieńřtwa kościelne y świetkie Króleřtwa Polłkiego iednoftáyne [omnimode JanStat 190] przy práwiéch y zwyczáiach y wolnořciách ich [chcemy zostawić] SarnStat 181; wżyřtkim Ziemiám/ które okrąg Króleřtwa náłżego zámyka/ iáko iedno Křiążę y Pan iednoftáyne pánujemy [aequaliter dominemur JanDop 10] SarnStat 887, 35, 70, 158, 193, 279 (10).*

jednostajnie między sobą (1): *ábychmy [...] łámi miedzy łobą iednoftáyne żiólá zwáli SienLek 195.*

jednostajnie z kim (1): *Vdałem łye był ná to/ żem w Polłkim ięzyku chćiał ták wiele żiól miánowác/ [...] y do kořdego imienia polłkiego włáłne łácińłkie/ z Niemieckim przyłóżyć/ [...] ábychmy/ z tymi dwiemá narodomá iednoftáyne potrzebnych lékarłtw vżywáli SienLek 195.*

Wprzeciwstawieniu: »jednostajnie ... rozmaitemi obyczajmi« (1): *GDyż wżyřtkim żiemióm/ [...] iáko iedno Křiążę y Pan iednoftáyne pánujemy [velut unicus princeps et dominus, dominemur JanStat 136]; nie iest tedy łłufzna rzecz/ áby rozmaitemi obyczáymi łąđzenia [variis modis iudicandi JanStat 136] łud nam poddány/ [...] miał fie rozmáitořcią łąđów dzielić. SarnStat 116.*

W charakterystycznych połączeniach: jednostajnie dzierzeńć (się) (4), *mowić, myślić, (na)z(yw)ac* (3), *nauczac, powiadać, panowac* (2), *pisac, pokazowac, rozumieć, rzqđzić, łłumaczyć, trwac, trzymac, uczyc, ustawiac, uzywac* (3), *wykladać* (3), *wyznawac* (6), *zacho(wy)wac* (5), *zeznać* (2), *zostawi(a)ć* (2); *jednostajnie dzierżany, zachowan.*

Przysłowie: *Przyacielom iednoftáyne fie zachouay, ták w łzczęłci iáko y w niełzczęłci. BielŻyw 19, 44.*

Szeregi: »jednostajnie, w jednořci« (1): *A yednoftáyne w yednořci kołcyoł według łłowa bożego łpráwowác y rzqđzić. KromRozm III L7v.*

»jednostajnie a nieodmiennie« (1): duchowye oni błogoflawyeni álbo ányeli w nyebye/ [...] yednoftáyne á nyeodmyennye dzyerzą fye porządku y práwá z początku im włánego *KromRozm III A8v*.

»jednostajnie, (i) prosto« [szyk 1 : 1] (2): wżyfcy Prorocy/ Kryftus y Apoštołowie/ iednoftáyne y profto záfwe y wżędy pokázowali y náuczáli iednego być Bogá *GrzegRóżn H; Mącz 394b*.

»nie jednym słowem ani jednostajnie« (1): słowo żydowkie Harah [...] Greccy y Láciińcy tłumáczę/ nie iednym też słowem áni wżyfcy iednoftáyne tłumáczą *CzechRozm 127v*.

»jednostajnie a (i) statecznie« [szyk 1 : 1] (2): Dayże to Pánie Boże wżechmogący/ áby o niey [o *karności i ćwiczeniu*] wżyfcy iednoftáyne á ftátecznie myflili *RejPosWstaw 42; NiemObr 112*.

a. Z przymiotnikiem (6) : [mleko] Niema też być barzo rzadkie/ ani barzo gęfte. Ale iednoftáyno białe á flodkie. *FalZioł V 36, V 13v; iednoftáyne íprawce zli fą póspolitego dobra vboftwo á łakomftwo. BielŻyw 117, 57 [2 r.]; SienLek 21*.

2. Zgodnie, jednomyślnie, wspólnie; una voce Mącz, Cn; uno animo Mącz, Vulg; unanimiter Cn (72) : *ListRzeż w. 54; BielŻyw 148; WróbŻołt 67/7; HistAl D6v, D7v; KromRozm III P5v; Diar 20; GliczKsiąż P6v; LubPs S5v; KrowObr 67; Tedy oni iednoftáyne przyflili do niego [At illi unanimes venerunt]/ y [...] żądáli pokoiu *Leop Act 12/20, Act 2/46, 7/56, 8/6; BibRadz Act 15/25, Act 19/29; BielKron 175v, 401, 405, 409a, 503d, 504c; Smowmy fie iednoftáyne BielSat C2 [idem BielRozm 17]; RejPos 42v; BielRozm 17; BielSjem 29; WujJud 188v; [Król] A to się ftárał/ áby o iedney rzeczy póspolitey w iedney Rádzie/ wżyfcy iednoftáyne rádzili BiałKaz Lv; SkarJedn 106 [2 r.]; SkarŻyw 320; StryjKron 36, 100, 707; CzechEp 263; y wtárgnęli iednoftáyne ná rynek [impetum facerunt uno animo in theatrum] WujNT Act 19/29; ArtKanc N9v; KochWr 19, 23; SarnStat 219, 1013, 1019; CzahTr F3*.*

jednostajnie między sobą (2): By tho Krześciánie [jako Turcy] w łobie tháką íprawę mieli wżytcy iednoftáyne miedzy fobą/ nie tylko ziemi ále y niebu mogli by rofkázowác. *BielKron 259v; SarnStat 129*.

jednostajnie z kim (2): ábyflmy [...] z ányoły w nyebye yednoftáyne bogá chwáląc/ wyeczney á dofkonały rádofci vżyli. *KromRozm III B2v; SkarJedn 268*.

W charakterystycznych połączeniach: jednostajnie chwalić (5), oborzyć się, oznajmić, postanowić (2), (prze)by(wa)ć (2), przyjąć, przystać, spiknąć się (3), twierdzić, uczynić, (u)radzić (2), zezwalać, zmówić się (2), żądać; jednostajnie požądany.

Zwroty: »jednostajnie wybrać (a. obrać), wybran(y)« [szyk zmienny] (2 : 7): *BielKron 106v, 153, 171v, 174, 341 (7); SkarŻyw 389; PRzemył fortelnie miezem vłkromiwfzy, Moráwce z Węgry, [...] Wnet iednoftáyne zá Páná wybrány KlonKr A4v*.

»jednostajnie zgodzić (a. zgadzać) się« (4): Gdy fie pánowie Polfcy y fláchtá ziecháła do Krułzwice ná wybieranie páná/ nie mogli fie iednoftáyne zgodzić ná iednego wżytcy *BielKron 342v; StryjKron 180; ReszPrz 32; SarnStat 867*.

Szeregi: »jednostajnie, jednomyślnie« (1): Ci wżyfcy z Láciińki y kościołem Rzymfkim iednoftáyne/ iednomyflnie/ [...] taką vnią/ ziednoczenie/ y w iedno ciáło ípoienie Chrześciánftwá vczynili *SkarJedn 268*.

»społem (a. wspołek), jednostajnie« [szyk 1 : 1] (2): Oto znalazł miły panie iżci oni myflili społem iednoftajnie naprzeciwiwo tobie fie spiknęli [Quoniam cogitaverunt unanimiter: simul adversum te testamentum disposuerunt] WróbŻołt 82/6; Mącz 408d.

»zgodnie (a. zgodliwie) i (a, to jest) jednostajnie« [szyk 6 : 2] (8): Iednoftajnie, to ielt zgodnie a w iedney woli. WróbŻołt V7; Wujud 140; CzechRozm 23, 152, 193; iż [Bog Ociec] sam tylko przez fie Bogiem ielt iedynym y prawdziwym/ [...] wżytkie piłmá ftárego y nowego przymierza wżędy zgodnie y iednoftajnie świádczą. CzechEp 271, 298, 348.

»jednostajnie, jednymi usty« (1): Iednák przedsię dáleko przyftoyniey ielt y bełpieczniey/ kiedy iednoftajnie wżyfcy iednymi wfty chwałá P. Bogá Wujud 185.

a. Z rzeczowmkim odczasownikowym (1) : Więc niechay w Státucie będzie to pierwże práwo ktore do porządnie/ á iednoftajnie chwalenia Bogá/ y niewyftępowánia z iego/ y Kościołá iego rofkázu należy GórnRozm K2v.

3. Jednolicie, bez luk (3) : Ná ktorych kázde zofobná/ ták iednoftajnie rzecz śwá/ przeciw oney ftárey powieści/ ftánowi Chriřtus pan mowiác. A ia wam powiedam etc. CzechEp 280; [apostołowie] Rodzay/ národzenye/ żywot/ śmierć/ y zmartwychwřtánye yego [Chryřtusa] pilnyey popiřáli: Y to yednák niedoftátecznye áni yednoftajnie: ále tylko/ yelo ktoremu było trzebá KromRozm II d.

Zwrot: »jednostajno czynić« (1): Unio, coniungo, unum facio, Złączam/ zgadzam/ yednam/ yednoftajno czynię. Mącz 504a.

Synonimy: **1.** *jednako, nieodmiennie, rowno*; **2.** *jednomyřlnie, społem, wspołek, zgodliwie, zgodnie.*

Cf **NIEJEDNOSTAJNIE**